

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA "VALAHIA" DIN TÂRGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE
ECONOMICE ȘI UMANISTE
DOMENIUL FUNDAMENTAL ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL *ISTORIE*

TEZĂ DE DOCTORAT

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT,

Prof.univ.dr.habil. Silviu MILOIU

DOCTORAND ,

Octav Gabriel Negrea

TÂRGOVIȘTE

2024

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA "VALAHIA" DIN TÂRGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE
ECONOMICE ȘI UMANISTE
DOMENIUL FUNDAMENTAL ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL ISTORIE

---

*Filatelia românească -instrument al
propagandei comuniste în România
(1945-1965)*

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT,

Prof. univ. dr. habil. Silviu MILOIU

DOCTORAND ,

Octav Gabriel Negrea

TÂRGOVIȘTE

2024

CUPRINS

Abrevieri	6
Glosar de termeni filatelici	7
Index alfabetic al machetatorilor filatelici-perioada 1945-1965	13
Introducere	14
1. Problematika cercetării	14
2. Metodologia cercetării	18
3. Sursele documentare	21
4. Istoriografie	26
5. Structura lucrării	32
Capitolul I	38
Filatelia românească în contextul instaurării comunismului în România	38
1.1. Instaurarea comunismului în România și aspecte ale implicațiilor sale politico-ideologice 38	
1.2. Filatelia în angrenajul propagandistic comunist	48
Capitolul II	61
Emisiuni filatelice (1945-1965)	61
2.1. Primele emisiuni de mărci poștale cu simboluri comuniste 1945 - 1947	63
2.2. Emisiunile filatelice ale anului 1948 - primele emisiuni ale noului regim	89
2.3. Asociația Română pentru strângerea Legăturilor cu Uniunea Sovietică reflectată în emisiuni filatelice	105
2.4. Eroii clasei muncitoare	129
Capitolul al III-lea	178
Reflectarea unor personalități politice, culturale și sociale în emisiunile filatelice românești (1945-1965)	178
3.1. Vladimir Ilici Lenin	181
3.2. Iosif Vissarionivici Stalin	199
3.3. Ion Luca Caragiale - primul scriitor realist	210
Capitolul al IV-lea	225
Machetatorii emisiunilor filatelice	225
4.1. Adler, Oswald	230
4.2. Alămaru, Lipa	231
4.3. Alexe, Alexandru (Sandor)	232
4.4. Avakian, Arutin	232
4.5. Brătescu-Voinesti, Alexandru I.	234
4.6. Ceglakoff, Gheorghe	235

4.7. Corda, Ladislau	236
4.8. Costescu Ilie.....	237
4.9. Cova, Iosif (Konigstein Jozsef).....	238
4.10. Cseh, Gustav	240
4.11. Damian, Ascanio.....	241
4.12. DRALCO	242
4.13. Drocsay, Imre (Emerich).....	243
4.14. Drugă, Ion	246
4.15. Dumitrana, Ion	248
4.16. Finkelstein, Frida, ...	253
4.17. Furmuzache, Constantin	253
4.18. Gesticone, Ion	255
4.19. Grigorescu, Vicențiu	255
4.20. Juster D., ...	257
4.21. Kalman Herman	257
4.22. Kromer, Adalbert	258
4.23. Kuscenko (Cuscenco), Ludmila.....	259
4.24. Merlaub, Cecilia Rodna	259
4.25. Meschendörfer, Harald	260
4.26. Molnar, Iosif (Jozsef).....	262
4.27. Müller, Cristea	264
4.28. Murnu, Ary (Gheorghiadis Arytomene)	264
4.29. Nazarie, Pavlin.....	266
4.30. Nazarov, Leonida.....	267
4.31. Negru, Raul Iorgu	267
4.32. Pavlu, Gheorghe.....	268
4.33. Popescu, Nicolae.....	269
4.34. Rădulescu Adrian (Schwarz Dri).....	270
4.36. Rosenblum, Angela.....	272
4.37. Roșianu Leonte, Liliana	273
4.38. Schiffer, Ionel	273
4.39. Stoianov, Vladimir	274
4.40. Stroe, Constantin.....	275
4.41. Știubei, Dimitrie.....	276
4.42. Taru (Stark), Eugen.....	278
4.43. Tasgian-Constantinescu-Philipovici Aida Eranuhi	280
4.44. Tomaziu, Gheorghe (George)	282

4.45. Ursa, Ionel.....	283
4.46. Vintilă, Ioanid	284
4.47. Zainea, Șerban.....	285
CONCLUZII	288
ANEXE	321

Cuvinte cheie: Filatelie, marcă poștală, timbru, propagandă, comunim, discurs vizual, mișcare muncitorească, I.L. Cargiale, V.I. Lenin, I. V. Stalin,

REZUMAT

Lucrarea de față își propune să aducă în prim plan un subiect mai puțin abordat de către istoricii din România și anume cel al propagandei comuniste prin filatelie. După preluarea deplină a puterii de către „reprezentanții muncitorilor și țăranilor”, propaganda vizuală comunistă în România a cunoscut o dezvoltare accelerată, toate instituțiile statului ce aveau legătură directă cu difuzarea ideilor oficiale fiind subordonate noului regim¹.

În lucrarea intitulată „Filatelia românească- instrument al propagandei comuniste în România (1945 - 1965)” vom evidenția importanța mărcilor poștale românești în promovarea simbolurilor și mesajelor comuniste în spațiul românesc. Din multitudinea de emisiuni filatelice ce au ca subiect propaganda, am ales prezentarea și interpretarea discursului vizual a unui număr selectat de mărci poștale. Analizarea și interpretarea mesajelor propagandistice este absolut necesară pentru înțelegerea modului în care a fost diseminat, și pe această cale, în rândurile populației mesajul noului regim politic. Așa cum vom vedea, lucrarea privind propaganda vizuală comunistă prin filatelie aduce în atenție aspecte și perspective noi care nu au fost abordate în lucrările anterioare. De asemenea, prin numărul și diversitatea mărcilor poștale prezentate putem avea o imagine mai clară a modului în care timbrele au fost folosite pentru a promova, spre exemplu, istoria mișcării muncitorești sau pentru a ilustra realizările economice ale regimului comuniste. Aceste aspecte, și nu numai, sunt adesea neglijate în studiile publicate anterior, dar pot oferi o înțelegere mai cuprinzătoare a propagandei vizuale comuniste, a rolului jucat, în mod special, de mărcile poștale.

Intervalul de timp ales, cuprins între anii 1945 - 1965, nu este deloc întâmplător. Este o perioadă în care societatea românească a suferit schimbări profunde, din toate perspectivele posibile. Asistăm la o tranziție brutală de la un sistem politic, către un alt sistem politic ce a condus, în timp, nu doar la alterarea și degradarea societății în întregul său, ci și la instaurarea unui regim dictatorial și discreționar. De la 6 Martie 1945, momentul instaurării guvernului Groza, și până la congresul al IX-lea al partidului din 1965, România a fost remodelată pe toate palierele, de la nivel instituțional până la nivel de individ. Prin urmare, mărcile poștale au fost

încorporate în sistemul propagandistic încă de la începutul perioadei comuniste, de către noii ideologi, cu intenția evidentă de a ilustra și difuza noua realitate politică în toate regiunile țării și, în special, în conștiința românilor. Analiza mărcilor poștale din această perioadă se va concentra asupra decodării și înțelegerii mesajului vizual transmis, pornind de la premisa că timbrele poștale au reprezentat un instrument de propagandă accesibil și ușor de distribuit. Ele au pătruns în locuințele oamenilor, fiind colecționate de mulți, fapt ce le-a conferit un impact semnificativ asupra opiniei publice.

În cazul fiecărei emisiuni filatelice analizate în cadrul cercetării, am optat pentru o examinare de tip calitativ, cu accent asupra detaliilor tehnice legate de realizarea timbrelor, combinată cu o abordare analitică a discursului vizual. După cum se va observa din parcurgerea lucrării, abordarea analitică a fost adoptată pentru a servi un scop precis: acela de a ajuta la descifrarea mesajului transmis de către mărcile poștale.

De ce am ales filatelia și nu un alt domeniu al propagandei vizuale? În acest caz, răspunsul pare să fie, într-un fel, mai accesibil. În ceea ce privește afișul politic, cinematografia sau alte canale de comunicare vizuală, în bibliografia românească specializată există o serie de lucrări și studii dedicate fenomenului propagandistic, indiferent de perioada în care acesta s-a manifestat². În schimb, în ceea ce privește filatelia, abordarea monografică acestei tematici din perioada analizată, din câte cunoaștem până în prezent, pare să fie singulară în spațiul românesc. Așadar, realizarea acestei cercetări reprezintă o contribuție necesară la înțelegerea fenomenului propagandistic vizual. Aceasta extinde cercetările și asupra domeniului filatelic, considerându-l o parte integrantă a ansamblului propagandistic. Prin abordarea fenomenului filatelic românesc și evidențierea rolului său ca mijloc de propagandă, ne propunem să atragem atenția asupra unui patrimoniu bogat și divers, aducând în prim-plan aspecte relevante care pot contribui la o mai profundă înțelegere a complexității fenomenului propagandistic.

Timbrele de propagandă sunt acele mărci poștale emise cu scopul clar de a transmite un mesaj politico - ideologic, social sau cultural. Aceste tipuri de mărci poștale au fost folosite de statul comunist român pentru a promova ideile comuniste, valorile social-politice ale doctrinei marxist-leniniste, în vederea influențării opiniei publice. De asemenea, timbrele cu mesaje propagandistice din timpul regimului comunist au fost folosite și ca liant între mișcarea comunistă din România și o serie de evenimente istorice, din trecutul apropiat sau îndepărtat românesc (vezi timbrele cu trimitere la mișcările muncitorești), scopul fiind cel de legitimare a acțiunilor întreprinse de partidul unic, care se prezenta ca un continuator al luptei împotriva

exploatării și a exploatatorilor. Prin lucrarea de față, dorim să evidențiem, așa cum menționam anterior, importanța mărcilor poștale în diseminarea în rândul maselor a mesajului propagandistic, apelând la singurul instrument specific unui astfel de canal de comunicare: imaginea.

Întrebarea fundamentală care a stat la baza acestei cercetări este: au fost mărcile poștale utilizate ca instrumente de propagandă în perioada regimului Gheorghe Gheorghiu-Dej? Pentru a obține un răspuns cât mai precis la această interogație, am efectuat o cercetare amănunțită și am consultat sursele arhivistice relevante. Acest demers a fost esențial pentru identificarea informațiilor necesare care să ne îndrume către un răspuns fundamentat și coerent. Din această întrebare inițială, s-a dezvoltat prima întrebare derivată tratată în cadrul cercetării: au fost mărcile poștale românești, din acea perioadă, bogate în elemente de propagandă politică? În acest context, aplicarea unei perspective analitice asupra mărcilor poștale devine un aspect crucial în înțelegerea modului în care acestea sunt utilizate ca instrumente de propagandă. Acest demers analitic este strâns legat de descifrarea mesajului vizual transmis de către aceste mărci poștale, contribuind astfel la o evaluare detaliată a conținutului lor propagandistic.

În paralel cu tratarea analitică a valorilor poștale, am efectuat și o analiză cantitativă a timbrelor care prezintă elemente clare de propagandă politică. Această abordare ne-a furnizat nu doar o înțelegere detaliată a evoluției fenomenului propagandistic pe parcursul celor 20 de ani, ci și o perspectivă asupra dimensiunii acestuia. De asemenea, am acordat o atenție deosebită analizei cantitative a timbrelor, cu scopul de a avea un tablou al evoluției acestui tip de manifestare în domeniul propagandei. Astfel, am urmărit cu atenție creșterea sau descreșterea în timp a numărului de emisiuni și valori filatelice care conțin elemente de propagandă politică, încercând să le corelăm și evoluția sistemului politic în granițele statului român. În același timp, această evaluare a evoluției cantitative ne-a ajutat să ne formăm o imagine de ansamblu asupra gradului de pătrundere a mesajelor propagandistice în rândul populației prin intermediul acestui suport.

În această direcție, am consultat și coroborat informațiile provenite din diverse cataloage, inclusiv cele disponibile online, pentru a realiza tabele și grafice relevante privind numărul total de emisiuni și valori emise în perioada 1945-1965. De asemenea, am evidențiat ulterior numărul de emisiuni și valori filatelice în care au fost identificate elemente de natură propagandistică în compoziția grafică. Printre acestea, un instrument extrem de util în realizarea analizei cantitative a fost "Albumul mărcilor poștale R.P.R. 1948-1962", album emis de Întreprinderea Comercială de Stat "Filatelia", aflat în colecția personală.

A doua întrebare, derivată din cercetare își propune să identifice rolul și locul filateliei românești în angrenajul propagandistic. Abordarea acestei întrebări impune un demers complex, integrând atât analiza cantitativă, cât și cea calitativă. Printr-o analiză atentă a evoluției emisiunilor poștale de propagandă din ambele unghiuri, calitativ și cantitativ, putem identifica punctul maxim atins într-un anumit interval de timp, oferindu-ne astfel o imagine asupra impactului cantitativ al acestor emisiuni asupra societății. În paralel, analiza calitativă aduce în discuție elemente de substanță, cum ar fi conținutul mesajului vizual transmis de mărcile poștale. De asemenea, pentru a completa aceste analize, am considerat că este esențial să aducem în discuție surse documentare relevante care să ateste implicarea autorităților comuniste în organizarea mișcării filatelice, cu accent special asupra cluburilor muncitorești de filatelie. Totuși, dificultățile întâmpinate în accesarea unor surse arhivistice reprezintă un obstacol major în completarea informațiilor necesare. Această situație specifică va fi detaliată în secțiunea dedicată surselor documentare. Prin abordarea amănunțită a acestor aspecte, ne propunem să dezvăluim nu doar amploarea implicării filateliei în propagandă, ci și modul în care autoritățile comuniste au modelat și coordonat această mișcare în scopuri propagandistice.

Cea de-a treia întrebare derivată de cercetare la care am încercat să oferim un răspuns a fost: au fost folosite mărcile poștale pentru crearea unui nou tip de imaginar în societatea românească? În acest caz, a fost necesară o analiză și o descifrare a mesajului transmis de unele emisiuni filatelice ce aveau ca tematică reprezentarea unor personalități politice, muncitori eroizați de regim ori diferite evenimente ce au fost în strânsă legătură cu mișcarea comunistă. Emisiunile filatelice dedicate personalităților precum Lenin și Stalin, Filimon Sîrbu, I. C. Frimu, sau care abordează diverse momente ale „luptei de clasă”, constituie materiale extrem de relevante pentru analiza ce vizează răspunsul la întrebarea de cercetare asumată. În cadrul acestei analize, mărcilor poștale menționate anterior li se adaugă, fără a fi subordonate acestora, timbrele care integrează elemente heraldice specifice sau cele care fac referire la realizările noului regim. Prin acest demers cantitativ, ne-am propus să evidențiem eforturile regimului comunist de la București de a construi un nou imaginar oficial și de a impune aceste elemente în conștiința colectivă.

Timbrele de propagandă transmit un mesaj politic și ideologic puternic, promovând un partid politic, o ideologie, un lider sau un eveniment politic, social sau de altă natură, specific și bine determinat în timp (războaie, revoluții, recensăminte ale populației, alegeri, comemorări, aniversări etc.). Acestea folosesc elemente grafice, simboluri, imagini, scurte texte care completează și susțin mesajul propagandistic oficial, transmis, în general, pe canalele

clasice de comunicare (radio, presa scrisă și televiziune), fiind ușor recognoscibile și puternice din punct de vedere vizual.

Prin intermediul mărcilor poștale, factorii de decizie emitenți își propun să influențeze opinia publică și să obțină sprijin pentru cauza lor. Situația a fost similară și în cadrul sistemului politic instalat la putere după cel de-al doilea război mondial. Comunismul românesc, asemenea tuturor țărilor în care acesta a fost instalat, a însemnat o răsturnarea a valorilor și principiilor, o impunere a unei credințe politice străine, prin toate mijloacele posibile, care a silit societatea să admită în „bloc ideile, opiniile”³. Aparatul propagandistic a fost un instrument esențial în această transformare, folosind diferite canale de comunicare, iar propaganda comunistă prin filatelie a avut un rol semnificativ în această „piesă”, contribuind la modelarea percepțiilor și influențarea opiniei publice.

Cercetarea de față va urmări evoluția reprezentărilor grafice în filatelia românească, a discursului vizual transmis de mărcile poștale în principal, dar va oferi și perspectivă calitativă și cantitativă a timbrelor românești pe parcursul primilor douăzeci de ani ai „democrației populare” de tip comunist. Accentul va fi pus pe descifrarea și interpretarea mesajului vizual transmis de emisiunile filatelice reprezentative puse în circulație între anii 1945 și 1965, urmărind, în același timp, modul în care au evoluat mesaje propagandistice în conținutul acestor mesageri care au însoțit comunicarea scrisă dintre oameni.

Perioada avută în vedere în cadrul cercetării se suprapune cu intervalul de timp în care comuniștii români, susținuți de Moscova și de Armata Roșie de ocupație, au întreprins demersurile politice în vederea preluării și consolidării puterii, un moment cheie în acest sens reprezentându-l impunerea la putere de către emisarul lui Stalin, Andrei Vâșinski, a guvernului controlat de comuniști, în fruntea căruia a fost instalat un „tovarăș de drum”, Petru Groza.⁴ Anul 1965, care coincide cu moartea primului lider al României comuniste, Gheorghe Gheorghiu-Dej și preluarea controlului de către Nicolae Ceaușescu, reprezintă punctul terminus al acestei analize. Așa cum cititorii sunt familiarizați din ampla istoriografie a problemei, în ciuda multelor continuități, au existat și o serie întreagă de disonanțe între cele două figuri ale conducerii comuniste, mai cu seamă la nivel propagandistic.⁵ Această perioadă a fost aleasă, în principal, pentru a studia evoluția propagandei românești, folosind un instrument mai puțin documentat în cercetarea istorică de la noi, filatelia. Scopul va fi de a

identifica modul în care propaganda a evoluat grafic și cantitativ, având în vedere și relațiile politice și la nivel propagandistic dintre Partidul Comunist Român și cele din U.R.S.S. și blocul răsăritean Sursa principală a cercetării o va reprezenta materialul filatelic, extrem de bogat, al perioadei 1945-1965, dintre acestea urmând a fi alese, spre ilustrare, interpretare și descriere în detaliu o serie de emisiuni, încercând, astfel, să acoperim o gamă cât mai largă din punct de vedere tematic. Din punct de vedere structural, lucrarea, alături de introducere, este împărțită în patru capitole, cel mai amplu dintre acestea urmând să fie cel de-al doilea capitol. În același timp, ne propunem realizarea unei analize, pe baza materialului documentar și istoriografic identificat, a mesajului imagologic, dar și a conexiunilor cu diverse evenimente politice sau de altă natură, încercând astfel să poziționăm mărcile în contexte cât mai clare.

Primul capitol, intitulat „Filatelia românească în contextul instaurării comunismului în România”, va debuta cu o introspecție asupra instaurării comunismului în România, cu un accent preponderent asupra unor texte și teme de propagandă vehiculate de presa comunistă, în special în ziarul *Scânteia*. În același timp, tot în cadrul acestui capitol, vom realiza o punere în context a modului în care fenomenul filatelic românesc va migra, sub impulsul schimbărilor de regim politic, de la un anumit tip de reprezentări dominate de efigia monarhului la altul, unde accentul, cel puțin în prima perioadă, va fi pus pe simbolurile mișcării muncitorești și mai puțin pe reprezentările imagologice ale liderilor români ai P.M.R./P.C.R. De asemenea, modificarea cadrului legislativ în primii ani ai regimului comunist va avea un rol important în preluarea controlului politic asupra tematicilor, producției, distribuției și colecționării mărcilor poștale. Toate măsurile legislative, care vor fi luate în primii ani ai regimului comunist, vor duce la o întărire a statului în această zonă de exprimare vizuală, aceasta reprezentând una dintre căile de propagare a ideilor marxist-leniniste în cadrul societății românești.

Capitolul al doilea, intitulat „Emisiuni filatelice”, va analiza detaliat emisiunile filatelice din perioada 1945-1965, subliniind modul în care acestea vor fi utilizate ca instrumente de propagandă de către regimul comunist din România. Scopul principal este de a ilustra cum filatelia va reflecta și va promova ideologia comunistă în diverse etape ale instaurării și consolidării regimului. Un element important al capitolului al doilea va fi prezentarea și analiza cronologică a emisiunilor filatelice, facilitând urmărirea evoluției propagandei atât cantitativ, cât și la nivel imagologic.

Primele două subcapitole vor fi dedicate emisiunilor filatelice din intervalul 1945-1947 (subcapitolul 2.1 - Mărci poștale comuniste 1945-1947) și celor din 1948 (subcapitolul 2.2 - Emisiunile filatelice ale anului 1948 - primele mărci poștale ale noului regim). Astfel,

examinarea tematicii și simbolurilor comuniste introduse în primele emisiuni filatelice va arăta evoluția acestora și trecerea de la reprezentările cu chipul monarhului la simbolistica comunistă.

Subcapitolul 2.3 va fi dedicat Asociației Române pentru strângerea Legăturilor cu Uniunea Sovietică (A.R.L.U.S.), iar subcapitolul 2.6 va aborda organizația de pionieri (Pionierii - omul nou). Emisiunile legate de pionieri vor reflecta mesajele simple despre grija partidului față de viitorul țării, în timp ce emisiunile A.R.L.U.S. vor evidenția, și din punct de vedere grafic, evoluția relațiilor cu Uniunea Sovietică.

Intitulat „Eroii clasei muncitoare”, subcapitolul 2.4 va analiza mărcile poștale care vor sublinia jertfele mișcării comuniste, incluzând evenimentele din februarie 1933 de la atelierele Grivița și figura lui I.C. Frimu. Subcapitolul 2.5, „1 Mai muncitoresc,” va fi dedicat timbrelor emise de Ziua Internațională a Muncii, analizând elementele grafice comune și individuale ale acestor emisiuni în contextul țărilor comuniste est-europene.

Ultimul subcapitolul, intitulat „Mărci uzuale” (2.7), va trata mărcile utilizate frecvent în francarea corespondenței, cunoscute ca mărci uzuale, emise într-un număr mare de valori și folosite pe parcursul mai multor ani.

În cadrul celui de-al treilea capitol al lucrării, intitulat „Reflectarea unor personalități politice, culturale și sociale în emisiunile filatelice românești (1945-1965)”, voi evidenția modul în care mărcile poștale au fost folosite pentru a crea un nou tip de imaginar în societatea românească. Acest capitol va explora modalitatea în care emisiunile filatelice au fost utilizate ca instrumente de propagandă pentru a întări ideologia comunistă și a influența percepția publicului. Prezentarea, analizarea și interpretarea mărcilor poștale dedicate unor lideri politici sau personalități culturale vor contura o imagine mai clară asupra rolului acestora în transmiterea mesajului vizual propagandistic. Totodată, bine încadrate din punct de vedere temporal, prin explicarea contextului în care au fost emise, mărcile poștale reprezintă un tip de documente istorice ce ne oferă o imagine asupra fenomenului propagandistic filatelic. Reprezentarea personalităților politice, culturale și sociale pe mărci poștale, o practică obișnuită în filatelie, va oferi o perspectivă interesantă asupra modului în care acești lideri, formatori de opinie – cum i-am denumi în zilele noastre – sau personalități culturale, au fost percepuți și celebrați de către societate.

În intervalul 1945-1965, pe mărcile poștale românești vor fi prezentați lideri politici și de stat care au avut un impact semnificativ asupra evoluției societății. În perioada de debut a comunismului românesc, când influența Uniunii Sovietice a fost semnificativă, efigiile lui Vladimir Ilici Lenin și Iosif Vissarionovici Stalin au apărut în discursul vizual filatelic. Alături

de descrierea și analizarea elementelor grafice legate de aceștia, vom putea identifica sursele de inspirație utilizate în realizarea machetelor grafice și ocaziile cu care aceste emisiuni vor fi puse în circulație. Dacă în cazul lui Lenin se va observa apariția acestuia pe câteva emisiuni filatelice până în anul 1965, în cazul lui Stalin, după decesul din 1953, acesta va dispărea din iconografia comunistă reprezentată pe timbrele românești. Un alt aspect ce va fi observat în cazul acestor emisiuni va fi inspirația de tip hristic (creștin) din imagologia comunistă, reprezentată pe o serie de valori poștale cu efigiile celor doi lideri comuniști.

De asemenea, din rândul reprezentărilor filatelice emise de autorități nu vor fi uitate personalitățile vieții culturale românești care, prin subiectele abordate în scrierile lor, se vor apropia, în viziunea distorsionată a comuniștilor români, de doctrina partidului și vor putea fi utilizate în scop propagandistic. Un astfel de exemplu va fi dramaturgul conservator Ion Luca Caragiale, a cărui operă literară nu va scăpa de menghina ideologică a P.C.R. Printr-o analiză și interpretare a mesajului, dar și o descriere a mărcilor poștale dedicate scriitorului, voi evidenția confiscarea și interpretarea în „folos propriu” de către regimul comunist a unor realități sociale și morale ale societății românești din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și debutul secolului al XX-lea. Accentul va fi pus pe emisiunile dedicate centenarului nașterii lui Ion Luca Caragiale (1852-1952), unde, cu ajutorul unor documente de arhivă, voi evidenția interpretările date de către comuniștii români asupra operei literare a lui Caragiale.

În capitolul al patrulea, bazându-ne pe excelenta lucrare a regretatului Cristian Andrei Scăiceanu (*Dicționarul machetatorilor mărcilor poștale românești*) vom realiza o analiză biografică a tuturor machetatorilor care vor activa în perioada 1945 -1965. Scopul acestui capitol dedicat machetatorilor mărcilor românești va fi de a evidenția rolul crucial pe care aceștia îl vor avea în conceperea și realizarea emisiunilor filatelice din România în perioada comunistă (1945-1965). Machetatorii nu doar au creat *design*-uri atractive pentru mărcile poștale, dar au și contribuit la transmiterea mesajelor ideologice și propagandistice ale regimului comunist.

Astfel, în cele 47 de microbiografii voi creiona viața și activitate celor care și-au adus contribuția la realizarea machetelor grafice a emisiunilor filatelice, prezentând și câteva dintre realizările lor în acest domeniu. În această privință, am identificat acele surse de informații care au oferit o serie de elemente ce aveau legătură cu subiectul acestui capitol, realizând, pentru fiecare artist în parte, o scurtă "fișă" de prezentare. Pe parcursul anilor de cercetare am identificat și acele materiale inedite care să aducă plus-valoare lucrării (arhive, articole, lucrări de specialitate, cărți, presă etc), cu privire la rolul acestora în domeniul realizărilor filatelice. Până în momentul de față, în afara informațiilor și materialelor arhivistice cercetate, am constat

un hiatus informațional și interpretativ legat de acest subiect. Totodată, distanța mare de timp între subiectul cercetării și perioada în care am desfășurat cercetarea a reprezentat un impediment în identificarea unor martori direcți care să-mi ofere, prin utilizarea istoriei orale, a unor informații legate de machetatorii perioadei respective.

Lucrarea de față își va propune așadar să abordeze în manieră calitativă și cantitativă acele elemente ale filateliei românești care, din punct de vedere al componentelor grafice, se înscriu cu certitudine în categoria mărcilor poștale propagandistice. De asemenea, vom încerca să urmărim evoluția fenomenului filatelic românesc până în anul 1965, și modul în care au fost reprezentate elementele simbolisticii comuniste, dar și evoluția lor numerică. Chiar dacă, din multe puncte de vedere, elementele legate de filatelie sunt percepute ca fiind parte integrantă a mecanismului propagandistic, multe realizări filatelice, privite prin prisma subiectelor abordate și a elementelor grafice prezentate, nu se pot încadra în linia propagandei politice. Astfel, emisiunile cu tematică florală sau care fac trimiteri la bogățiile faunistice ale României (spre exemplu), nu vor putea fi puse în același plan al interpretării și descifrării elementelor grafice, din punct de vedere al mesajului transmis, cu mărcile poștale dedicate diverselor organizații comuniste (A.R.L.U.S., C.G.M. etc.). Abundența simbolurilor comuniste și a culorilor alese (culoarea roșie fiind dominantă), în reprezentările grafice ale mărcilor poștale dedicate organismelor și organizațiilor de factură comunistă, le va poziționa pe acestea, în mod evident, în zona mesajului politic vizual.

Cercetarea detaliată a emisiunilor filatelice a relevat că mărcile poștale au fost activ și constant integrate în strategia de propagandă a regimului comunist. Acestea au reprezentat un canal eficient de comunicare, transmițând mesaje ideologice, politice și sociale. *Design*-ul meticolos al acestor emisiuni a fost conceput pentru a sublinia și promova ideologia marxist-leninistă, personalități politice comuniste precum Lenin și Stalin, figuri de muncitori, evenimente istorice de impact politic și realizări ale regimului comunist. De asemenea, analiza acestora a dezvăluit cum machetatorii emisiunilor filatelice românești au integrat, în cadrul discursului vizual, și au manipulat imagini, simboluri și texte, punându-și experiența și creativitatea în slujba promovării ideologiei comuniste. Manipularea sau reinterpretarea istoriei, în favoarea agendei politice comuniste, cu ajutorul mărcilor poștale, a jucat un rol important în construirea unei identități ancorate în trecutul istoric, oferind o perspectivă nouă de interpretare a unor evenimente.

Investigațiile noastre au mai scos la iveală, de asemenea, schimbările tematice din evoluția filateliei propagandistice pe parcursul celor două decenii analizate. Am identificat o creștere și diversificare a emisiunilor cu elemente de propagandă politică în anumite perioade,

reflectând schimbările politice și ideologice din societatea românească. De la promovarea liderilor politici și a personajelor eroizate de muncitori la celebrarea evenimentelor istorice și a realizărilor regimului, emisiunile filatelice au fost un instrument versatil și adaptabil în comunicarea mesajelor propagandistice.

Filatelia s-a dovedit a fi un instrument central în eforturile regimului comunist de a-și legitima și impune puterea. Mărcile poștale au constituit o parte integrantă a efortului de construire a unei noi identități colective, modelând opinia publică și contribuind la perpetuarea ideologiei comuniste. Analiza noastră aduce o contribuție semnificativă la înțelegerea mecanismelor propagandei vizuale în contextul specific al comunist românesc, subliniind complexitatea și diversitatea acestui fenomen.

În intervalul 1945-1965, dar mai cu seamă după anul 1947, filatelia românească a fost subordonată ideologiei și politicii Partidului Comunist. Timbrele poștale au fost folosite ca instrument de propagandă vizuală pentru a promova ideile și realizările regimului comunist, în vederea construirii unei imagini favorabile țării și liderilor săi. Legitimarea, consolidarea și, ulterior, controlul partidului asupra populației s-au realizat și cu ajutorul mărcilor poștale datorită puterii de penetrare a societății românești în ansamblul ei.

Această cercetare a avut în vedere să aducă o contribuție semnificativă la înțelegerea modului în care regimul comunist a utilizat filatelia pentru a controla și manipula reprezentările culturale în vederea consolidării puterii. Prin explorarea acestui aspect puțin cercetat în cercetarea istorică românească am oferit o perspectivă comprehensivă asupra propagandei vizuale și a impactului acesteia asupra societății într-un context istoric specific. Am avut ca obiectiv analiza mesajului vizual pe baza materialului documentar și istoriografic, conectându-l cu diverse evenimente politice în vederea unei poziționări a mărcilor poștale în contexte clare.

Utilizarea timbrelor în propaganda comunistă a reprezentat un aspect important al strategiei de propagandă a regimului, reflectând puterea și influența acestui mijloc de comunicare vizuală în rândul populației. Mărcile poștale au fost un instrument de propagandă de masă, având un domeniu vast de distribuție, ajungând în casele și în mâinile oamenilor în întreaga țară și dincolo de granițele acesteia. Ele au fost utilizate pentru a transmite mesajele ideologice și politice ale regimului comunist unei largi audiențe, fără a fi necesar un efort de mobilizare sau de convingere individuală. Timbrele au fost utilizate așadar pentru a promova realizările regimului comunist, cum ar fi industrializarea, colectivizarea agriculturii, educația și sănătatea, accentuând și în acest fel progresul societății sub conducerea comunistă și avantajele aduse de regimul democrației populare. Au avut rolul de a mobiliza și inspira

populația în efortul comun de a construi o societate egalitaristă, de a o convinge să susțină regimul indiferent de metodele aplicate în vederea realizării idealurilor comuniste.

Numărul semnificativ de emisiuni filatelice cu tematică propagandistică și numărul mare de timbre puse în circulație arată importanța pe care regimul a acordat folosirii mărcilor poștale în susținerea propagandei. Timbrele au devenit, astfel, o formă insinuantă de iconografie politică, influențând opinia publică și constituind o parte semnificativă a efortului propagandistic, la nivel intern și internațional.

Bibliografie

A. Anuare, cataloage, dictionare, enciclopedii:

1. Kiriac Dragomir, Aurel Surpățeanu, Catalogul mărcilor poștale românești, Casa Scânteii, București, 1974.
2. Corneliu Spineanu, Catalogul mărcilor poștale românești, 2 volume, Ed. Filaret, București, 1984.

B. Lucrări și studii:

1. Belcea, Lucian, „A B C Filatelic-Mic îndrumar practic de filatelie”, Ed. Tineretului, București, 1965.
2. Denize, Eugen, „Propaganda comunistă în România (1948-1953)”, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011.
3. Dușa, Adrian, „Elemente de analiză comparativă”, Editura Tritonic, București, 2014.
4. Edward Hallett Carr, „Twenty years' crisis 1919 - 1939”, Harper Collins Publishers, New York, U.S.A., 2001.
5. Gustave Le Bon, „Opiniile și credințele, București, Editura Științifică”, 1995.
6. Gustave Le Bon, „Psihologia mulțimilor”, Ed. Anima, București, 1990.
7. Henio Pablo Luis Hoyo Prohuber, „Post-Nationalism: Postage Stamps as Carriers of National Imaginaries”, European University Institute, Florența, 2013.
8. Ilie, Oana, „Propaganda politică. Tipologii și arii de manifestare (1945-1958)”, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2014.
9. Micu, Iosif, „Piese filatelice românești după proclamarea Republicii”, Întreprinderea Poligrafică, București, 1971.
10. Micu, Iosif, „Teme și subiecte filatelice din istoria României”, Ed. Albatros, București, 1980;

11. Morgenstern, Ernest, „Manualul filatelistului începător”, Ed. Transporturilor și Telecomunicațiilor, București, 1965.
12. Onișoru, Gheorghe, „Forme ale propagandei antiguvernamentale la alegerile din 1946”, Analele Sighet 3, Editor Romulus Rusan, Fundația Academia Civică, București, 1996.
13. Onișoru, Gheorghe, „Propagandă și contrapropagandă: tema colhozului (1944 - 1949)”, Analele Sighet 2, Editor Romulus Rusan, Fundația Academia Civică, București, 1995.
14. Scăiceanu, Cristian Andrei, „Istoria mișcării filatelice din România”, Editura Oscar Print, București, 2011.
14. Tebeica, Val, „În ajutorul cercurilor filatelice din întreprinderi”, Editura C.C.S., București, 1957.
15. Teun A. Van Dijk, „Critical discourse analysis”, în *Discourse & Society*, vol. 4, issue 2, April 1993.
16. Tripcovici, Nicoale, „Filatelia: Pasiune-Competiție-Studiu”, Ed. Sport-Turism, București, 1985.

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA "VALAHIA" DIN TÂRGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE
ECONOMICE ȘI UMANISTE
DOMENIUL FUNDAMENTAL ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL ISTORIE

DOCTORAL THESIS

PhD. COORDINATOR,

Prof.univ.dr.habil. Silviu MILOIU

PhD Student ,

Octav Gabriel Negrea

TÂRGOVIȘTE

2024

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA "VALAHIA" DIN TÂRGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE
ECONOMICE ȘI UMANISTE
DOMENIUL FUNDAMENTAL ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL ISTORIE

***Romanian Philately -an instrument of
communist propaganda in Romania
(1945-1965)***

PhD. COORDINATOR,

Prof. univ. dr. habil. Silviu MILOIU

PhD Student,

Octav Gabriel Negrea

TÂRGOVIȘTE

2024

Contents

Abbreviations.....	6
Glossary of Philatelic Terms.....	7
Alphabetical Index of Philatelic Designers – Period 1945-1965.....	13
Introduction.....	14
1. Research Issues.....	14
2. Research Methodology.....	18
3. Documentary Sources.....	21
4. Historiography.....	26
5. Structure of the Work.....	32
Chapter I.....	38
Romanian Philately in the Context of the Establishment of Communism in Romania.....	38
1.1. The Establishment of Communism in Romania and Aspects of Its Political-Ideological Implications	38
1.2. Philately in the Communist Propaganda Machinery.....	48
Chapter II.....	61
Philatelic Issues (1945-1965).....	61
2.1. The First Postage Stamp Issues with Communist Symbols 1945 – 1947.....	63
2.2. The 1948 Philatelic Issues – The First Issues of the New Regime.....	89
2.3. The Romanian Association for Strengthening Ties with the Soviet Union Reflected in Philatelic Issues.....	105
2.4. Heroes of the Working Class.....	129
Chapter III	178
The Reflection of Political, Cultural, and Social Personalities in Romanian Philatelic Issues (1945-1965)	178
3.1. Vladimir Ilyich Lenin.....	181
3.2. Joseph Vissarionovich Stalin.....	199
3.3. Ion Luca Caragiale – The First Realist Writer.....	210
Chapter IV.....	225
Designers of Philatelic Issues.....	225
4.1. Adler, Oswald.....	230
4.2. Alămaru, Lipa.....	231
4.3. Alexe, Alexandru (Sandor).....	232

4.4. Avakian, Arutin.....	232
4.5. Brătescu-Voinesti, Alexandru I.....	234
4.6. Ceglokoff, Gheorghe.....	235
4.7. Corda, Ladislau.....	236
4.8. Costescu Ilie.....	237
4.9. Cova, Iosif (Konigstein Jozsef).....	238
4.10. Cseh, Gustav.....	240
4.11. Damian, Ascanio.....	241
4.12. DRALCO.....	242
4.13. Drocsay, Imre (Emerich).....	243
4.14. Drugă, Ion.....	246
4.15. Dumitrana, Ion.....	248
4.16. Finkelstein, Frida.....	253
4.17. Furmuzache, Constantin.....	253
4.18. Gesticone, Ion.....	255
4.19. Grigorescu, Vicențiu.....	255
4.20. Juster D.....	257
4.21. Kalman Herman.....	257
4.22. Kromer, Adalbert.....	258
4.23. Kuscenko (Cuscenco), Ludmila.....	259
4.24. Merlaub, Cecilia Rodna.....	259
4.25. Meschendörfer, Harald.....	260
4.26. Molnar, Iosif (Jozsef).....	262
4.27. Müller, Cristea.....	264
4.28. Murnu, Ary (Gheorghiadis Arytomene).....	264
4.29. Nazarie, Pavlin.....	266
4.30. Nazarov, Leonida.....	267
4.31. Negru, Raul Iorgu.....	267
4.32. Pavlu, Gheorghe.....	268
4.33. Popescu, Nicolae.....	269
4.34. Rădulescu Adrian (Schwarz Dri).....	270
4.36. Rosenblum, Angela.....	272
4.37. Roșianu Leonte, Liliana.....	273
4.38. Schiffer, Ionel.....	273
4.39. Stoianov, Vladimir.....	274
4.40. Stroe, Constantin.....	275
4.41. Știubei, Dimitrie.....	276

4.42. Taru (Stark), Eugen.....	278
4.43. Tasgian-Constantinescu-Philipovici Aida Eranuhi.....	280
4.44. Tomaziu, Gheorghe (George).....	282
4.45. Ursa, Ionel.....	283
4.46. Vintilă, Ioanid.....	284
4.47. Zainea, Șerban.....	285
Conclusions.....	288
Annexes.....	321

Keywords: Philately, postage stamp, stamp, propaganda, communism, visual discourse, workers' movement, I.L. Caragiale, V.I. Lenin, I.V. Stalin

SUMMARY

The present work aims to bring to the forefront a topic less addressed by historians in Romania, namely communist propaganda through philately. After the complete takeover of power by the „representatives of workers and peasants,” communist visual propaganda in Romania experienced rapid development, with all state institutions directly related to the dissemination of official ideas being subordinated to the new regime⁶.

In the work entitled „Romania Philately - an Instrument of Communist Propaganda in Romania (1945-1965),” we will highlight the importance of Romanian postage stamps in promoting communist symbols and messages within the Romanian space. From the multitude of philatelic issues with propaganda as their subject, we have chosen to present and interpret the visual discourse of a selected number of postage stamps. Analyzing and interpreting propagandistic messages is absolutely necessary to understand how the new political regime's message was disseminated among the population. As we will see, the work on communist visual propaganda through philately brings to attention new aspects and perspectives that have not been addressed in previous works. Moreover, by presenting a diverse array of postage stamps, we can gain a clearer picture of how stamps were used to promote, for example, the history of the workers' movement or to illustrate the economic achievements of the communist regime. These aspects, among others, are often neglected in previously published studies but can provide a more comprehensive understanding of communist visual propaganda and the specific role played by postage stamps.

The chosen time frame, spanning from 1945 to 1965, is not accidental. It is a period during which Romanian society underwent profound changes from all possible perspectives. We witness a brutal transition from one political system to another, leading not only to the alteration and degradation of society as a whole but also to the establishment of a dictatorial and discretionary regime. From March 6, 1945, the moment of the Groza government establishment, until the ninth party congress in 1965, Romania was reshaped at all levels, from institutional to individual. Consequently, postage stamps were incorporated into the

propaganda system from the beginning of the communist period by the new ideologists, with the evident intention of illustrating and disseminating the new political reality across all regions of the country and, especially, in the consciousness of the Romanians. The analysis of postage stamps from this period will focus on decoding and understanding the visual message conveyed, based on the premise that postage stamps represented an accessible and easily distributed propaganda tool. They entered people's homes and were collected by many, giving them a significant impact on public opinion.

For each philatelic issue analyzed in the research, we opted for a qualitative examination, emphasizing the technical details related to the creation of the stamps, combined with an analytical approach to the visual discourse. As will be observed throughout the work, the analytical approach was adopted to serve a precise purpose: to help decode the message conveyed by the postage stamps.

Why did we choose philately and not another domain of visual propaganda? In this case, the answer seems to be more accessible. Regarding political posters, cinema, or other visual communication channels, there is a series of works and studies dedicated to the propagandistic phenomenon in Romanian specialized bibliography, regardless of the period in which it manifested⁷. In contrast, concerning philately, a monographic approach to this theme from the analyzed period, as far as we know, appears to be singular in the Romanian space. Therefore, conducting this research represents a necessary contribution to understanding the visual propagandistic phenomenon. It extends research to the philatelic domain, considering it an integral part of the propagandistic ensemble. By addressing the Romanian philatelic phenomenon and highlighting its role as a propaganda medium, we aim to draw attention to a rich and diverse heritage, bringing to the forefront relevant aspects that can contribute to a deeper understanding of the complexity of the propagandistic phenomenon.

Propaganda stamps are those postage stamps issued with the clear purpose of conveying a political, ideological, social, or cultural message. These types of stamps were used by the Romanian communist state to promote communist ideas and the socio-political values of the Marxist-Leninist doctrine, with the aim of influencing public opinion. Moreover, propaganda stamps from the communist regime period were also used as a link between the communist movement in Romania and various historical events, from both the recent and distant past (e.g., stamps referencing workers' movements), with the goal of legitimizing the actions undertaken by the single party, which presented itself as a continuator of the fight against exploitation and

exploiters. Through this work, we aim to highlight, as mentioned earlier, the importance of postage stamps in disseminating propaganda messages among the masses, utilizing the only specific instrument of such a communication channel: the image.

The fundamental question that underpins this research is: Were postage stamps used as propaganda tools during the Gheorghe Gheorghiu-Dej regime? To obtain a precise answer to this query, we conducted thorough research and consulted relevant archival sources. This endeavor was essential for identifying the necessary information to guide us toward a well-founded and coherent answer. From this initial question, the first derived question addressed in the research emerged: Were Romanian postage stamps from that period rich in political propaganda elements? In this context, applying an analytical perspective to the stamps becomes crucial in understanding how they were used as propaganda tools. This analytical approach is closely tied to deciphering the visual message conveyed by these stamps, contributing to a detailed evaluation of their propagandistic content.

Alongside the analytical treatment of the postage values, we also conducted a quantitative analysis of the stamps that clearly present political propaganda elements. This approach provided us not only with a detailed understanding of the evolution of the propaganda phenomenon over the 20-year period but also with a perspective on its scale. Additionally, we paid special attention to the quantitative analysis of the stamps to get an overview of the evolution of this type of manifestation in the field of propaganda. Thus, we closely monitored the increase or decrease over time in the number of issues and philatelic values containing political propaganda elements, attempting to correlate them with the evolution of the political system within Romania's borders. At the same time, this evaluation of quantitative evolution helped us form a comprehensive picture of the extent to which propagandistic messages penetrated the population through this medium.

In this direction, we consulted and corroborated information from various catalogs, including those available online, to create relevant tables and graphs regarding the total number of issues and values issued between 1945 and 1965. Additionally, we later highlighted the number of issues and philatelic values in which propaganda elements were identified in the graphic composition. Among these, an extremely useful tool in conducting the quantitative analysis was the "Album of Postage Stamps R.P.R. 1948-1962," an album issued by the State Commercial Enterprise "Philately," found in the personal collection.

The second derived research question aims to identify the role and place of Romanian philately in the propaganda machinery. Addressing this question requires a complex approach, integrating both quantitative and qualitative analysis. Through a careful analysis of the

evolution of propaganda postal issues from both qualitative and quantitative angles, we can identify the peak point reached within a specific time frame, thus providing a picture of the quantitative impact of these issues on society. In parallel, the qualitative analysis discusses substantive elements, such as the content of the visual message conveyed by the postage stamps. Furthermore, to complement these analyses, we deemed it essential to discuss relevant documentary sources attesting to the involvement of communist authorities in organizing the philatelic movement, with a special focus on workers' philatelic clubs. However, difficulties encountered in accessing certain archival sources pose a major obstacle in completing the necessary information. This specific situation will be detailed in the section dedicated to documentary sources. By thoroughly addressing these aspects, we aim to reveal not only the extent of philately's involvement in propaganda but also how communist authorities shaped and coordinated this movement for propagandistic purposes.

The third derived research question we tried to answer was: Were postage stamps used to create a new type of imagery in Romanian society? In this case, it was necessary to analyze and decipher the message conveyed by some philatelic issues that themed the representation of political personalities, workers heroized by the regime, or various events closely linked to the communist movement. Philatelic issues dedicated to personalities such as Lenin and Stalin, Filimon Sîrbu, I.C. Frimu, or addressing various moments of the "class struggle" constitute highly relevant materials for the analysis aiming to answer the assumed research question. In this analysis, the aforementioned postage stamps are supplemented, without being subordinated, by stamps integrating specific heraldic elements or those referring to the achievements of the new regime. Through this quantitative endeavor, we aimed to highlight the efforts of the communist regime in Bucharest to construct a new official imagery and impose these elements in the collective consciousness.

Propaganda stamps convey a strong political and ideological message, promoting a political party, an ideology, a leader, or a specific and well-defined political, social, or other event in time (wars, revolutions, population censuses, elections, commemorations, anniversaries, etc.). They use graphic elements, symbols, images, and short texts that complete and support the official propagandistic message, generally transmitted through classic communication channels (radio, print media, and television), being easily recognizable and visually powerful.

Through postage stamps, issuing decision-makers aim to influence public opinion and gain support for their cause. The situation was similar within the political system established after World War II. Romanian communism, like in all countries where it was installed, meant

a reversal of values and principles, an imposition of a foreign political belief by all possible means, forcing society to accept the "ideas, opinions" en masse⁸. The propaganda apparatus was an essential tool in this transformation, using various communication channels, and communist propaganda through philately played a significant role in this "play," contributing to shaping perceptions and influencing public opinion.

The present research will follow the evolution of graphic representations in Romanian philately, focusing on the visual discourse conveyed by postage stamps primarily, but also providing a qualitative and quantitative perspective on Romanian stamps during the first twenty years of the "people's democracy" of the communist type. The emphasis will be on deciphering and interpreting the visual message conveyed by representative philatelic issuances circulated between 1945 and 1965, while also examining how propagandistic messages evolved within the content of these messengers accompanying written communication among people.

The period under examination in this research overlaps with the time interval during which Romanian communists, supported by Moscow and the Red Army of occupation, undertook political endeavors aimed at seizing and consolidating power. A key moment in this regard was the imposition of power by Stalin's emissary, Andrei Vâșinski, installing a communist-controlled government led by a "comrade-in-arms," Petru Groza. The year 1965, coinciding with the death of the first leader of communist Romania, Gheorghe Gheorghiu-Dej, and the assumption of control by Nicolae Ceaușescu, marks the endpoint of this analysis. Despite many continuities, there were significant discrepancies between these two figures of communist leadership, particularly at the propaganda level.

This period was chosen primarily to study the evolution of Romanian propaganda, using a less documented tool in our historical research field, namely philately. The goal is to identify how propaganda evolved graphically and quantitatively, considering the political relationships and the propaganda connections between the Romanian Communist Party and those in the U.S.S.R. and the Eastern bloc. The main source of research will be the rich philatelic material from the period 1945-1965. A variety of issuances will be chosen for illustration, interpretation, and detailed description to cover a broad thematic range.

Structurally, the work is divided into four chapters, with the second chapter being the most extensive. Through documentary and historiographic material, we aim to analyze the imagery message and its connections with various political or other events, intending to position the stamps in clear contexts. The first chapter, titled "Romanian Philately in the

Context of the Establishment of Communism in Romania," will begin with an introspection on the establishment of communism in Romania, focusing on propaganda texts and themes circulated by the communist press, especially in the newspaper Scântea. This chapter will also contextualize how the Romanian philatelic phenomenon shifted, under the influence of political regime changes, from one type of representation dominated by the monarch's effigy to another where the emphasis, at least initially, was on the symbols of the labor movement rather than the imagological representations of the Romanian leaders of the P.M.R./P.C.R. Additionally, the legislative framework changes in the early years of the communist regime played a crucial role in the political control over stamp themes, production, distribution, and collecting. All legislative measures taken in the early years of the communist regime aimed to strengthen the state in this area of visual expression, serving as one of the means of propagating Marxist-Leninist ideas within Romanian society.

Chapter two, titled "Philatelic Issuances," will extensively analyze the philatelic issuances from the period 1945-1965, emphasizing how they were used as propaganda tools by the communist regime in Romania. The primary goal is to illustrate how philately will reflect and promote communist ideology in various stages of the regime's establishment and consolidation. An important element of the second chapter will be the chronological presentation and analysis of philatelic issuances, facilitating the tracking of propaganda evolution both quantitatively and in terms of imagery.

The first two subchapters will focus on philatelic issuances from the intervals 1945-1947 (Subchapter 2.1 - Communist postage stamps 1945-1947) and those from 1948 (Subchapter 2.2 - Philatelic issuances of the year 1948 - the first postage stamps of the new regime). By examining the themes and communist symbols introduced in the early philatelic issuances, it will demonstrate their evolution and the transition from representations featuring the monarch's image to communist symbolism.

Subchapter 2.3 will discuss the Romanian Association for Strengthening Ties with the Soviet Union (A.R.L.U.S.), while Subchapter 2.6 will address the Pioneer organization (The Pioneers - the new man). Pioneer-related issuances will convey simple messages about the party's concern for the country's future, while A.R.L.U.S. issuances will highlight, graphically, the evolution of relations with the Soviet Union.

Titled "Heroes of the Working Class," Subchapter 2.4 will analyze postage stamps emphasizing the sacrifices of the communist movement, including the events of February 1933 at the Grivița workshops and the figure of I.C. Frimu. Subchapter 2.5, "International Workers' Day," will focus on stamps issued for International Labour Day, analyzing the common and

individual graphic elements of these issuances in the context of Eastern European communist countries.

The final subchapter, titled "Regular Stamps" (2.7), will address postage stamps commonly used for mailing correspondence, known as regular stamps, issued in a large number of denominations and used over several years.

Within the third chapter of the work, titled "Reflection of Political, Cultural, and Social Personalities in Romanian Philatelic Issuances (1945-1965)," I will highlight how postage stamps were used to create a new kind of imagery in Romanian society. This chapter will explore how philatelic issuances were employed as propaganda tools to reinforce communist ideology and influence public perception. The presentation, analysis, and interpretation of postage stamps dedicated to political or cultural figures will provide a clearer picture of their role in conveying the propagandistic visual message. Properly contextualizing the time frame in which they were issued, postage stamps represent historical documents that offer insight into the philatelic propaganda phenomenon. Depicting political, cultural, and social figures on postage stamps, a common practice in philately, will offer an intriguing perspective on how these leaders, opinion formers - as we would call them today - or cultural personalities were perceived and celebrated by society.

Within the third chapter of the thesis, titled "Reflection of Political, Cultural, and Social Personalities in Romanian Philatelic Issuances (1945-1965)," I will highlight how postage stamps were used to create a new type of imagery in Romanian society. This chapter will explore how philatelic issuances were employed as propaganda tools to reinforce communist ideology and influence public perception. Presenting, analyzing, and interpreting postage stamps dedicated to political or cultural leaders will provide a clearer picture of their role in conveying the propagandistic visual message. Moreover, correctly framed in terms of timeline by explaining the context in which they were issued, postage stamps represent a type of historical document that offers insight into the philatelic propaganda phenomenon. Depicting political, cultural, and social figures on postage stamps, a common practice in philately, will offer an intriguing perspective on how these leaders, opinion shapers - as we would call them today - or cultural personalities, were perceived and celebrated by society.

Between 1945-1965, Romanian postage stamps will feature political and state leaders who had a significant impact on the evolution of society. In the early period of Romanian communism, when the influence of the Soviet Union was substantial, the effigies of Vladimir Ilyich Lenin and Joseph Stalin appeared in philatelic visual discourse. Alongside describing and analyzing the graphic elements related to these figures, we will identify the sources of

inspiration used in creating the graphic designs and the occasions on which these issuances were circulated. While Lenin's appearance on several philatelic issuances will be observed until 1965, Stalin, after his death in 1953, will disappear from the communist iconography represented on Romanian stamps. Another aspect that will be noted in these issuances is the Christian-inspired imagery in communist iconography, depicted on a series of postal values bearing the effigies of both communist leaders.

In addition, representations in philatelic issuances by authorities will not overlook prominent figures of Romanian cultural life who, through their writings, were perceived, in the distorted view of Romanian communists, to align with the party doctrine and could be used for propagandistic purposes. An example of this will be the conservative playwright Ion Luca Caragiale, whose literary work did not escape the ideological distortion of the Romanian Communist Party. By analyzing and interpreting the message and describing postage stamps dedicated to the writer, I will highlight the regime's appropriation and interpretation of social and moral realities of Romanian society in the late 19th and early 20th centuries. The emphasis will be on issuances commemorating the centenary of Ion Luca Caragiale's birth (1852-1952), where, with archival documentation, I will highlight the interpretations given by Romanian communists regarding Caragiale's literary work.

In the fourth chapter, drawing on the excellent work of the late Cristian Andrei Scăiceanu (*Dictionary of Romanian Postage Stamp Designers*), we will conduct a biographical analysis of all stamp designers who were active during the period 1945-1965. The purpose of this chapter dedicated to Romanian stamp designers will be to underscore the crucial role they played in conceiving and creating the philatelic issuances in Romania during the communist era (1945-1965). Stamp designers not only created attractive designs for postage stamps but also contributed to conveying the ideological and propagandistic messages of the communist regime.

Therefore, through 47 brief biographies, I will sketch the lives and activities of those who contributed to the graphic design of philatelic issuances, presenting some of their achievements in this field. I have identified sources providing information related to this chapter, creating a short profile for each artist. The research has uncovered archival materials that add value to the work (archives, articles, specialized works, books, press, etc.) concerning their role in philatelic achievements. Up to now, aside from the archival and researched materials, there seems to be an informational and interpretative gap regarding this subject. Additionally, the significant time gap between the research subject and the time of study posed

challenges in identifying direct witnesses who could provide information through oral history about the stamp designers of that period.

The present work will aim to address, both qualitatively and quantitatively, those elements of Romanian philately that, from a graphic component perspective, unequivocally fall into the category of propagandistic postage stamps. Additionally, we will attempt to trace the evolution of Romanian philately until the year 1965, and how communist symbolic elements were represented, including their numerical evolution. Despite being perceived from many perspectives as an integral part of the propaganda mechanism, many philatelic achievements, viewed in terms of the subjects addressed and the graphic elements presented, do not fit within the realm of political propaganda. Thus, issuances with floral themes or references to Romania's fauna richness (for example) cannot be interpreted and deciphered in the same way as postage stamps dedicated to various communist organizations (A.R.L.U.S., C.G.M., etc.), in terms of the message conveyed. The abundance of communist symbols and the chosen colors (with red being predominant) in the graphic representations of postage stamps dedicated to communist organizations will distinctly position

The detailed research of philatelic issuances revealed that postage stamps were actively and consistently integrated into the communist regime's propaganda strategy. They served as an efficient communication channel, transmitting ideological, political, and social messages. The meticulous design of these issuances was crafted to underline and promote Marxist-Leninist ideology, communist political personalities like Lenin and Stalin, worker figures, historically impactful political events, and achievements of the communist regime. Furthermore, the analysis unveiled how the designers of Romanian philatelic issuances integrated and manipulated images, symbols, and texts within the visual discourse, utilizing their expertise and creativity to promote communist ideology. The manipulation or reinterpretation of history in favor of the communist political agenda through postage stamps played a significant role in constructing an identity rooted in historical past, providing a new perspective for interpreting events.

Our investigations also brought to light the thematic changes in the evolution of propagandistic philately over the two decades analyzed. We identified an increase and diversification of issuances with elements of political propaganda in certain periods, reflecting the political and ideological changes in Romanian society. From promoting political leaders and heroic worker figures to celebrating historical events and regime accomplishments, philatelic issuances proved to be a versatile and adaptable instrument in conveying propagandistic messages.

Philately proved to be a central instrument in the efforts of the communist regime to legitimize and impose power. Postage stamps constituted an integral part of building a new collective identity, shaping public opinion, and contributing to perpetuating communist ideology. Our analysis makes a significant contribution to understanding the mechanisms of visual propaganda in the specific context of the Romanian communist regime, highlighting the complexity and diversity of this phenomenon.

Between 1945 and 1965, but especially after 1947, Romanian philately was subordinated to the ideology and politics of the Communist Party. Postage stamps were used as visual propaganda tools to promote the ideas and achievements of the communist regime, aiming to construct a favorable image of the country and its leaders. The legitimization, consolidation, and subsequent control of the party over the population were achieved with the help of postage stamps due to their power to penetrate Romanian society as a whole. This research aimed to make a significant contribution to understanding how the communist regime used philately to control and manipulate cultural representations in order to consolidate power. By exploring this understudied aspect in Romanian historical research, we provided a comprehensive perspective on visual propaganda and its impact on society in a specific historical context. Our objective was to analyze the visual message based on documentary and historiographic material, connecting it with various political events to position postage stamps in clear contexts.

The use of stamps in communist propaganda was an essential aspect of the regime's propaganda strategy, reflecting the power and influence of this visual communication medium among the population. Postage stamps served as a mass propaganda tool, with a broad distribution reach, reaching homes and hands across the country and beyond its borders. They were used to convey the ideological and political messages of the communist regime to a wide audience without the need for individual mobilization or persuasion efforts. Thus, stamps were utilized to promote the achievements of the communist regime, such as industrialization, agricultural collectivization, education, and healthcare, emphasizing societal progress under communist leadership and the benefits brought by the people's democracy regime. They mobilized and inspired the population in the collective effort to build an egalitarian society, convincing them to support the regime regardless of the methods employed to realize communist ideals.

The significant number of propagandistic philatelic issuances and the large quantity of stamps put into circulation demonstrate the importance the regime placed on using postage stamps to support propaganda efforts. As such, stamps became a subtle form of political

iconography, influencing public opinion and constituting a significant part of the propaganda effort, both domestically and internationally.

Bibliography

A. Yearbooks, catalogs, dictionaries, encyclopedias:

1. Kiriac Dragomir, Aurel Surpățeanu, Catalog of Romanian postage stamps, Casa Scânteii, Bucharest, 1974.

2. Corneliu Spineanu, Catalog of Romanian postage stamps, 2 volumes, Ed. Filaret, Bucharest, 1984.

B. Works and studies:

1. Belcea, Lucian, "A B C Philately - A practical philately guide", Ed. Tineretului, Bucharest, 1965.

2. Denize, Eugen, "Communist propaganda in Romania (1948-1953)", Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011.

3. Dușa, Adrian, "Elements of comparative analysis", Tritonic Publishing, Bucharest, 2014.

4. Edward Hallett Carr, "Twenty years' crisis 1919 - 1939", Harper Collins Publishers, New York, U.S.A., 2001.

5. Gustave Le Bon, "Opinions and beliefs, Bucharest, Scientific Publishing House", 1995.

6. Gustave Le Bon, "The Psychology of Crowds", Ed. Anima, Bucharest, 1990.

7. Henio Pablo Luis Hoyo Prohuber, "Post-Nationalism: Postage Stamps as Carriers of National Imaginaries", European University Institute, Florence, 2013.

8. Ilie, Oana, "Political propaganda. Typologies and areas of manifestation (1945-1958)", Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2014.

9. Micu, Iosif, "Romanian philatelic pieces after the proclamation of the Republic", Printing Enterprise, Bucharest, 1971.

10. Micu, Iosif, "Themes and philatelic subjects from Romanian history", Ed. Albatros, Bucharest, 1980.

11. Morgenstern, Ernest, "The Beginner Philatelist's Manual", Ed. of Transport and Telecommunications, Bucharest, 1965.

12. Onișoru, Gheorghe, "Forms of anti-government propaganda in the 1946 elections", Analele Sighet 3, Editor Romulus Rusan, Civic Academy Foundation, Bucharest, 1996.

13. Onișoru, Gheorghe, "Propaganda and counterpropaganda: the kolkhoz theme (1944 - 1949)", *Analele Sighet* 2, Editor Romulus Rusan, Civic Academy Foundation, Bucharest, 1995.
14. Scăiceanu, Cristian Andrei, "History of the philatelic movement in Romania", Oscar Print Publishing, Bucharest, 2011.
15. Tebeica, Val, "Assisting philatelic circles in enterprises", C.C.S. Publishing, Bucharest, 1957.
16. Teun A. Van Dijk, "Critical discourse analysis", in *Discourse & Society*, vol. 4, issue 2, April 1993.
17. Tripcovici, Nicoale, "Philately: Passion-Competition-Study", Ed. Sport-Turism, Bucharest, 1985.